

ปัญหาการนำระบบฎีกาแบบอนุญาตมาใช้แทนระบบสิทธิ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง¹

เชาวฤทธิ์ กลิ่นทอง²

จากการค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการสำคัญ ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการให้มีการอุทธรณ์ฎีกา คำพิพากษาของศาลล่างไปยังศาลสูงนั้น ไม่ว่าจะเป็นการฎีกาแบบระบบสิทธิหรือระบบอนุญาตก็ล้วนมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน ตามหลักการตรวจสอบการพิจารณาคดีของศาล “Double Degree of Jurisdiction” ซึ่งหมายถึง คู่ความในคดีย่อมมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลได้หนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย โดยหลักดังกล่าวถือว่าเป็นสิทธิของคู่ความในคดีที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีของตนจากศาลสองชั้นศาลที่ต่างกัน โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขซึ่งมีข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมให้แก่คู่ความ โดยให้มีการทบทวน ตรวจสอบ คำพิพากษาของศาลให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สร้างความเชื่อมั่น การยอมรับและเคารพในคำพิพากษาของศาลแก่คู่ความและประชาชนในสังคม เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโดยวิธีการที่สันติและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไปได้โดยไม่มี ความรุนแรงเกิดขึ้น แต่สำหรับการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาหรือศาลสูงสุดนั้น ในประเทศที่มีการใช้ระบบการฎีกาแบบอนุญาตโดยส่วนใหญ่ทั้งในประเทศที่เป็นระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ หรือคอมมอนลอว์ มองว่าศาลฎีกาหรือศาลสูงสุดไม่ใช่ศาลที่มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาคดีแบบศาลล่าง คือ ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ แต่ศาลฎีกาหรือศาลสูงสุดจะทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาเฉพาะประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย และในส่วนประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงนั้นให้ยุติในชั้นศาลอุทธรณ์ โดยศาลทำหน้าที่ในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ปัจจุบันประเทศไทยได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 ในเรื่องการฎีกาโดยนำเอาระบบการฎีกาแบบอนุญาตมาใช้แทนระบบสิทธิที่มีการใช้มาอย่างยาวนาน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ต้องการลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาให้น้อยลง เนื่องจากคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาในปัจจุบัน ศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาให้แล้ว

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการนำระบบฎีกาแบบอนุญาตมาใช้แทนระบบสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์รุ่งเกียรติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนทิชา ภักดีคง

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เสร็จได้ภายในระยะเวลาอันสมควรทำให้คดีมีความล่าช้าและไม่เกิดความเป็นธรรมต่อคู่ความ แต่อย่างไรก็ตาม การนำเอาระบบการฎีกาแบบอนุญาตมาใช้กลับยังคงให้สิทธิคู่ความที่จะขออนุญาตฎีกาสามารถขออนุญาตฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย โดยไม่มีการจำกัดจำนวนทุนทรัพย์ ในขณะที่การฎีกาในต่างประเทศ อาทิ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส จะอนุญาตให้ฎีกาได้เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น ตามแนวคิดที่ให้ศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย และควบคุมการตีความตามกฎหมาย ให้คำพิพากษาของศาลเกิดความศักดิ์ ดังนั้น การที่ประเทศไทยยังคงอนุญาตให้ขออนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้นั้น อาจทำให้วัตถุประสงค์ที่ต้องการลดปริมาณเข้าสู่ศาลฎีกาไม่เป็นผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะจะทำให้คู่ความในคดีขออนุญาตฎีกาเป็นจำนวนมาก และมีคำร้องขออนุญาตฎีกาเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก

จากการค้นคว้าทำให้ทราบว่า การนำระบบการฎีกาแบบอนุญาตมาใช้นั้น อาจทำให้เกิดปัญหาใหม่ขึ้นซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

ทำให้ปัญหาข้อเท็จจริงไม่เป็นที่ยุติเพราะสามารถขออนุญาตฎีกาได้ ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 ที่บัญญัติว่า “ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา” ซึ่งเป็นการให้สิทธิแก่คู่ความสามารถขออนุญาตฎีกาได้ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายโดยไม่มีการจำกัดจำนวนทุนทรัพย์มาจำกัดสิทธิในการฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงเช่นเดิม ทำให้คู่ความที่แพ้คดีต่างใช้สิทธิในการขออนุญาตฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงทุกคดี ทำให้ไม่เกิดการเคารพ ยอมรับ และเชื่อมั่นในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จึงควรกำหนดศาลฎีกาอนุญาตให้ฎีกาได้แต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย เพื่อให้ศาลฎีกาทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และทำหน้าที่เป็นผู้วางแนวบรรทัดฐานและการตีความข้อกฎหมายที่สำคัญ เพื่อให้คำพิพากษาของศาลเป็นเอกภาพ

ปัญหาเรื่องปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาของไทยมีเป็นจำนวนมาก จนไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จสิ้นได้ภายในระยะเวลาอันสมควร ทำให้เกิดความล่าช้าและไม่เกิดความเป็นธรรมต่อคู่ความในคดี ซึ่งการเปลี่ยนระบบฎีกาจากระบบสิทธิเป็นระบบอนุญาตนั้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลฎีกา แต่อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวกลับอาจไม่บรรลุผล เนื่องจากตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 ยังคงให้คู่ความสามารถขออนุญาตฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและ

ปัญหาข้อกฎหมาย แม้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตไว้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติการจะอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่เป็นดุลพินิจของศาลฎีกาที่จะเป็นผู้พิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกาของผู้ยื่นฎีกาว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือไม่ซึ่งในการขออนุญาตฎีกาบางคดีศาลฎีกาไม่อาจที่จะพิจารณาเฉพาะคำร้องขออนุญาตฎีกาของคู่ความแต่เพียงประการเดียวได้แต่อาจต้องพิจารณาในเนื้อหาฎีกาของคู่ความที่ขออนุญาตฎีกาด้วยเพื่อนำมาพิจารณาวินิจฉัยว่าการขออนุญาตฎีกาของคู่ความนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ควรจะได้มีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่ ดังนั้น ย่อมจะทำให้คู่ความที่แพ้คดีในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ยอมใช้สิทธิในการยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายทุกคดี อันอาจทำให้ผู้พิพากษาศาลฎีกาจะต้องใช้เวลาในการทำหน้าที่ตรวจคำร้องขออนุญาตฎีกาและเนื้อหาฎีกาของคู่ความในส่วนที่เป็นการขออนุญาตฎีกาในประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง โดยที่ยังไม่ได้เป็นการพิจารณาวินิจฉัยตัดสินคดีแต่อย่างใด ซึ่งจะทำให้เกิดการทำงานของศาลฎีกาที่ช้าซ้อน เพราะในอดีตได้มีการนำเอาระบบฎีกาแบบอนุชฎามาใช้ในการจำกัดสิทธิฎีกาในคดีแพ่ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลฎีกา และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะอุทธรณ์ต่อฎีกานั้นไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ ตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด ซึ่งจะเห็นได้ว่านอกจากจะได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาในการที่จะปฏิเสธไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาแล้ว ยังเป็นการจำกัดจำนวนคดีมิให้คดีขึ้นสู่ศาลฎีกา และทำให้คดีเสร็จสิ้นไปอย่างรวดเร็วด้วย การที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจศาลฎีกาในการใช้ดุลพินิจปฏิเสธไม่รับวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ หรือฎีกาที่ยื่นต่อศาลฎีกา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง ดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลฎีกาได้ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี เฉพาะคดีที่มีความสำคัญ และเป็นการลดปริมาณคดีที่ค้างอยู่ในศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาที่ต้องบัญญัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษามาซึ่งศาลฎีกาได้ออกระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการไม่รับคดีซึ่งข้อกฎหมาย หรือ ข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกาจะไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณาไว้พิจารณาพิพากษา พ.ศ. 2551 และให้ตราไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง เป็นครั้งแรกของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ เพื่อมิให้คดีที่ไม่มีสาระสำคัญขึ้นสู่ศาลฎีกาแต่ยังไม่สามารถลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลฎีกา จึงเห็นว่าการเปลี่ยนระบบฎีกาแบบสิทธิเป็นระบบอนุชฎา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 ดังกล่าวนั้น อาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ลดจำนวนปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลฎีกาได้

ปัญหาการนำระบบการฎีกาแบบอนุญาตมาใช้ เป็นการเปิดช่องให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้มีการฎีกาได้มากกว่าระบบสิทธิ ทำให้เกิดปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบ การเปลี่ยนแปลงจากระบบฎีกาจากระบบสิทธิเป็นระบบอนุญัตินั้น แม้จะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 ก็ตาม แต่การจะอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่เป็นการให้ผู้พิพากษาศาลฎีกาเป็นผู้ใช้ดุลพินิจซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้พิพากษาแต่ละท่านและไม่มีมาตรการในการตรวจสอบ อาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบได้

จากการค้นคว้า จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อให้บรรลुซึ่งวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลฎีกา และเป็นการแก้ไขปัญหาในเรื่องความเชื่อมั่นต่อคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และแก้ไขปัญหาการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกา ดังนี้

1. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 ดังนี้

จากมาตรา 247 ที่บัญญัติว่า “ มาตรา 247 การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แล้วให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกา และให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำร้องให้แล้วเสร็จโดยเร็ว”

ขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “มาตรา 247 การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยให้ศาลฎีกาอนุญาตให้ฎีกาได้แต่เพียงเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น

การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แล้วให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกา และให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำร้องให้แล้วเสร็จโดยเร็ว”

2. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 ดังนี้

จากมาตรา 249 ที่บัญญัติว่า “ มาตรา 249 ให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา 247 ได้เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ปัญหาที่เกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกันหรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกา
- (3) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน
- (4) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น
- (5) เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย
- (6) ปัญหาสำคัญอื่นตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสอง (๖) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

ขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “มาตรา 249 ให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา 247 ได้ เมื่อเห็นว่า ปัญหาข้อกฎหมาย ตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ปัญหาที่เกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกันหรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกา
- (3) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน
- (4) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น

(5) เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย

(6) ปัญหาสำคัญอื่นตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสอง (๖) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

3. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 251 ดังนี้

จากมาตรา 251 ที่บัญญัติว่า “มาตรา 251 ในคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้น และยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้นแล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณีทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

ขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “มาตรา 251 ในคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา 247 ที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้น และยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้นแล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้นแล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

เอกสารอ้างอิง

จรัญ ภักดีธนากุล. สรุปคำบรรยายกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการอุทธรณ์ฎีกา. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร: จีระการพิมพ์, 2551.

ไพโรจน์ วายุภาพ, คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 3 อุทธรณ์ฎีกา กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
วิญญูชน, 2555.

ชาญณรงค์ ปราณจิตต์ และคณะ. การวิจัยเพื่อหาวิธีลดปริมาณคดีที่มาสู่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา. รายงานการวิจัย
สาขานิติศาสตร์ เสนอต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยแห่งชาติ, 2544

ชนาภา ชอบพิเชียร. “ระบบการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณาในศาลฎีกา.” วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ปวีณา มาศมุกต. “การจำกัดสิทธิอุทธรณ์ฎีกาในคดีแพ่ง.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533

สุวิจักขณ์ พุนศรีเกษม. “การพัฒนามาตรการคุ้มครองสิทธิทางแพ่งของประชาชนในการฎีกาคำพิพากษาของศาล
อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา.” คุษฎินิพนธ์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.